

Szerkesztőségi iroda:

R.-Szombat, Losonczy-utca 24. sz. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bérmertlen levelek nem fogadtatnak el.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt.
Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN HÉT VASARNAPJÁN.

Kiadó-hivatal:

R.-szombat, Losonczy-utca 24. sz. Rábely Miklós könyvnyomdájában. — Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetési pénz-, hirdetmény-, nyiltér- és felszólamlások.

Hirdetési díj:

Egy négyhasábos pe ittor térfogata 5 kr.
Bélyegdíj: minden beiktatás után 30 kr.

Nyiltér:

Egy sor 20 kr.

Előfizetéseket elfogad: A „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala Rimaszombat Losonczy-utca 24. sz., nemkülönb minden hazai postahivatal. Az előfizetések legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhetők. — **Hirdetéseket** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Nemzeti büszkeség.

II.

A klenózi naptár!

Előzményei ott vannak, ama tanító-választás történetében, mely Klenózon közelebb lefolyt. Az a télen nemzeti büszkeség, mely kicsinylőleg tekint ellenségeire, a szemei előtt, a lábai alatt kezdett és szakadatlanul folyó akna munkára, — ime meghozta keserű gyümölcsei egyikét, a bolondító gombát azon nép számára, melyet sem alattomos igaztótól megmenteni nem tudunk, sem magyar hazafias irányban vezetetni egész erőnkkel nem törekszünk.

Nem a klenózi naptár megjelenése vagy tartalma veszélyes előttem, hanem az a télenység, mely mellett úgy terjesztetett s kelendősegre talált a nélkül, hogy hazafias irányu hasonló termékek versenyével kellett volna megküzdenie. Hát nem a télen nemzeti büszkeség lesz-e oka annak, hogy mindama hazugság, rágalom, mely e naptárban történeti tényeket ferdítve, vakmerő sértéseket dob az államalkotó népelem szemébe, mindezek készsége hiteltre találnak azok előtt, kiknek számára napvilágot láttak?

Ime a naptárnak egy cikke, hogy a czélzattal és modorral tisztában legyünk:

„A mi tót az ember.“ (Čo slovak, to človek.)

Ne csodálkozzatok e feliraton. Valamennyien emberek vagyunk, akár tót, akár magyar, akár német; de valamennyi közt valódi embert találni nem könnyű dolog. Ember — a legideálisabb s erkölcsileg a legszebb értelemben — nem lehet csak az, ki szereti az Istent mindenekfelett, s felebarátját, mint önmagát; más szóval: ki napról-napra közeledik az Istenhez, hogy legyen tökéletes embere Istennek, minden jó cselekedethez kész. Nekünk tótoknak ezen tökélesbüléshez való haladást korlátozzák, (kik? Sz. M.) mert — azt mondják „tót nem ember!“ Hallottatok állatot beszélni? Ugy beszél az állat. Nemrég is egy államböles magas polczáról azt a bizonyosat erősítette felölünk: „csak szünjenn meg a tótok magok felől beszélni, hogy ők nemzet s minden jó lesz.“ Azaz: csak menjenek csendesen a vágóhid alá, mint

a bárányok s mi sem történik velök! Es ezen kifejezések szerint cselekesznek is velünk! A tót nem mivelheti magát saját nyelvén, mert minden lehető alkalmat elvettek tőle (kik? Sz. M.); nem kaphat hivatalt (Több van közülök mint kellene Sz. M.) mert nem ember. Van ugyan két lába és keze, mint más, embernek, de minden Istentől adományozott jog nélküli ember; van lába, hogy járjon; keze, hogy dolgozzék; feje — melyre szüksége sem lenne, ha nem kellene aggódnia a felett, hogy miként fizeti meg nagy adóját. Nyelve — mire való az neki? Ha az elemi iskolában nem tanulta meg, „negyedik osztály“ (mint hogy rendszeren negyedik osztályban szokott utazni) nem fog utazni vaspályán — tehát menjen gyalog!

Es mégis, ha egész erővel dolgoznak (Kik? Sz. M.) a tót nemzetnek a leigázásán és megsemmisítésén, a régi mult és nehéz jelen előtűntetik a tótot emberi szépsége legdiesőbb fényében.

Akkor is, midőn ezen kulturát terjesztő nemzetek félvad állapotban (?) köztünk megtelepedtek, mos is, midőn minden szemérem mezét magukról lekoptatták és meztelenségüket a mi tisztaságunk (?) és vallásosságunk ékeivel fedni akarják, a tót viskó kifogástalan szépségével (?) tündöklőt és tündöklőt fog, mint elérhetlen magasságu ideal. (Difficile est. Sz. M.)

A mi tót, az ember! Az ő szeméből nem néz ki vadság, homlokán nem ül gonoszság vihara (?), karja izmos, melle erőteljes, közelgő Istenhez s minden emberhez, czéljához közelg, s legyőzi a rosztat (?) kitartásával. Itt élte aranykorát ősidőkben, itt élte át a Hunok, az Avarok és a Tatárok jármát, ezred évtől él szenvedésekben (?) s mégis itt van! Ki merészel a tótnak élete ellen törni!*) A Kárpátok sziklás hegyei közé kiszorítva, véres verejtekkel keresi kenyerét: s könyörgött-e valaha, hogy a zsiros alföld alamiznával támogassa? Hát megrothadt-e vére, hogy azt más nemzetek vérével restaurálja? A mi szellemünk, s a mi vérünk élte titeket ti Kulturtrágerek! A világ ismeri hűségünket a munkában, a mi vitézségünket a harcban: tátrai sas ifjaink szépséges férfiasága ékesíti a hadsereget(?), mint hajdan ékesítette Mátyás király hadait. (??)

Ki ne venné észre a tót nyelv lágy hangzását s bölcsését s értékét? A tót nyelvet nem kovácsolták az akademia műhelyében, az a nemzet lelkében született s az ember lelkével és magával a természettel oly szoros összefüggésben áll, mint semmi más nyelv a világon. A tót-viselet ugyan nem vette mintául a medve

és farkas bőrét. Nézd meg a gyönyörű tót nemzeti viseletet! Ezen viseleten nem látsz semmi idegent, s csak egy Isteni pillanat, s a mi jós-költőnk szavai valósulnak:

„A mi népünk viselete, szokásai s dallama divattá válnak Szajna és Elba felett!“

Mondjatok hát mivel nem birunk, a mi gátolna minket abban, hogy a mivel nemzetek közt helyet nem foglalhatnánk? Ha tehát a magyart mint magyart, a németet mint németet ismeritek embernek; a tót is csak mint tót-ember, különben nyomorult teremtés, megfertőztetve magán az Isten képét.

A mi tót, az ember! Nézzünk végig születésükhöz hű tót fiait, örömmel tapasztaljuk, hogy azok valamennyien valóságos emberek, ámbár nemzetiségükhöz hűségükért és ragaszkodásukért üldözve, de Istennek hűla bersületesek, kitartók a munkában, tisztakezü s tisztaszívű emberek, kiket ajándék meg nem veszteget és fenyegetés meg nem tör, szóval emberek, kik Istent, hazájukat, nemzetüket mindenek felett szeretik. Persze ilyen emberek nem minden vad-almafán teremnek.

Testvérek! sorakozunk hozzájuk. (kikhez? Sz. M.) Vállat vállhoz hadd lássák elleneik (?) hogy a tót kebelben a nemzetiség szent tüze még lobog. Munkálkodjál, szenvedj és halj a tót nemzet becsületeért!

Es meg kell vallani, hogy szépen vannak megírva a többi cikkek is, s eredetiben még szebbek lehetnek, annyira, hogy megérthetésükhöz több kell a közönséges műveltség. De senki se higgye ám, hogy az a legnagyobb részben csekély műveltségű szláv nép nem fogja megérteni e naptár cikkei tartalmát. Megérti, még ha olvasni se tudna, mert megértetik velük nemesak a kinyomott, de még a sorok között maradt gondolatokat is! — Es ez a fődolog.

Hanem ennek van s kell is hogy legyen ellenszere, melylyel társadalmunk bőven rendelkezik, melylyel fukarkodni, — ha még oly csekély volna is ellenségeink száma és ereje — késni tovább egy pillanatig sem szabad. — Erre a befejező sorokban térek át.

Szántó Miklós.

A tiszolezi ev. egyház prostituálása.

Nem tudunk találobb czímet adni azon nyilvános meghurcoltatásnak, melyben a szerencsétlen

TÁRCZA.

A rimabrézói ünnepély.**Tanítóinkhoz.**

(A kishonti ág. evang. esperesség tanító-egyletének 100 éves jubileumi bankettjén, Rimabrézón, 1886. december 23.)

Koronát tennék fejetekre
Ti néptanító férfiak,
Arany keresztet melletekre,
Hogy tündökölni lássalak,
Fényes hintóba járatnának,
Tokaj borával itatnának,
Telitném bőven kamarátok,
S ti e kegyre mit mondanátok?

Tudom, megjárnam jó szívmel,
S volna leczke mit hallanom,
„Korona, kereszt, hintó nem kell,
Sem bor, sem muló jutalom!
Fedetlen fővel, tiszta mellel,
Lábunkon járva tesszük azt,
Viz mellett bár, — de hő kebellet,
Mi lelkünknek üdvőt fakaszt!

Ah nem önérdék, nem dicsőség,
Nem földi jólét vágya von,
Midőn pályánkon igaz hűség,
Es munkabíró szorgalom
Tanítani kész reggtől napestig
A virgoncz gyermekesereget,
Fejlesztve lelkét, edzve testit,
S izzadva közte eleget!

Itt bent a tűz, a szív fenekén,
Itt bent hevit az égi láng!
Nélküle ah már réges-régen
Elsülyedt volna a világ!
De e z nem enged elpihenni,
E z kész munkálni jobb jövőt.
Bár az eredmény sokszor s e m mi,
S nem egy reményünk romba dönt.“

*) A feleletre mi is kívánsiak vagyunk.

Szerk.

Igy, így szólnátok én nekem ti,
— S igaztok volna szertelen, —
Ajkatok szinte megrettentí
Szívem, mely csodál, végtelen.
Csodál, tisztel, s bámulva kérdi:
Hol, merre a kor, mely megérti
Magasztos hivatásokat,
Mely nektek méltó jogot ad?

Èn e korét égek, rajongok,
Oh jönne bár el mihamar!
El is jövend! — mikor e csontok
Porán fű nő mjad, — s hant takar!
De leat a mélyben is megérezem,
Hogy törekvéstek volt az érdem,
Melyből a jobb kor felvirult,
S mezévé lón csupán a mult!

S most im, e kornak vágya készlet,
Kezembe venni a pohárt,
S gondolva nagyot és merészet,
Kívánni azt, mi meg nem árt:
„Isten! tégy minden néptanítót
Képesse az üdvöst és a jót,
Krisztus nyomán munkallani,
Hazánk így fenn_fog állani!

Liszky János.

Farkas József elnöki beszéde.

Tisztelt gyülekezet!

Egy hosszú küzdelmes utnak fáradsalmait kipihenni, — s az azon folytonos munkálkodás után egy nyugpontot keresni, — s a hosszú 100 év lefolyása alatt történt küzdelmekre visszapiantani, — s azok felett kegyelettel elmélkedni, — ezt nem a szokás, hanem a természet örökké változhatatlan törvénye oltá az ember szívébe!

Egybegyűltünk! — Valjon mi hozott minket együvé? — Egy néptanítóegylet társas életének oly szaka, mely elmélkedésre ösztönöz! mely a lefolyt hosszú idők visszapillantására utal, mely parancsolólag kiáltja felénk: — Állapodjatok meg kissé! — gondolkozzatok a multak felett — okuljatok a tények következményein, — merítsetek erőt és kitartást a jövő nehéz pályájának további folytatá-

sára, mert hiszen egy néptanító egylet száz hosszú évo vonul el lelki szemeitek előtt!

100 hosszú év vonult el máris a kishonti ág. ev. néptanító-egylet társas belélete felett. — A kishonti ág. ev. néptanító-egylet ma ünnepli 100 éves fennállásának s társas életének évfordulóját! Igen nevezetes és ritka esemény! — s így bizonyára nagy jelentőségű nap ez az egyletre nézve — mert hiszen ez, hosszú 100 éven át tanusított törekvéseiről s egyleti munkásságáról megemlékezve, akar beszámolni. — Habár e történelmi megemlékezés csak röviden érinti is az elmúlt dolgokat, mindamellett nem lehet kétség az iránt, hogy ez a kishonti ev. néptanítók jelen és jövő törekvéseire buzdítólag fog hatni.

Ilyen gondolattól vezéreltetve a kishonti ev. néptanító egylet is, 100 éves egyleti létezésének megünneplését elhatározta, — mert hiszen már maga azon ritka jelentőségű esemény, hogy a kishonti ev. néptanítóegylet a legrégibb Magyarországon, egymagában is elég arra, hogy a jelenleg is fennálló kishonti ev. néptanító-egylet 100 éves létezésének multját az esperesség kebelében megünnepelje, s lerója ez álltal a kegyelet és tisztelet adóját azon dicső férfiak iránt, a kik máris 100 év előtt az utódokról oly nemessen gondoskodva a kishonti ág. ev. néptanító-egyletnek alapját vetették meg.

Ezeket előre bocsájtva, méltóztassanak a kishonti ev. tanító-egyletnek 100 éves történetét kegyes türelemmel meghallgatni s látni annak multját azon halvány képpen, miot a milyenben azt részint az egyleti levéltárban létező jegyzőkönyvek s régi irományok, részint a szerző több évi tapasztalata alapján lehetett összeállítani.

Hogy a kishonti ev. néptanításág még 1765-ik év előtt mint oly testület létezett, melynek saját törvényei, szokásai és hivatalnokai voltak, — kiderül egyrészt az egyleti levéltárban megőrzött azon régi jegyzőkönyvből, melynek első lapján még az 1637-ik évben „Leges Contubernii Hontensis“ név alatt hozott törvényekből olvasható, de másrészt onnan is, a mennyiben ugyancsak azon jegyzőkönyv 101-ik lapján életrajzát röviden ecsetelő Albiny István volt tiszolezi tanító bizonyítja, miszerint ő még 1750-ik év mart. 16-án a kishonti tanítói testületbe in numerum dominorum ratrum Kishont bekebelezetett.

Ezen jegyzőkönyv 57-ik lapján továbbá olvashatók a következő szavak is: quod jam plenis 16. annis non fuimus

felügyeletet s vezetését keserülő tiszolczi ev. egyház, a panszlavismusaért sarokba szorított egyik tanítócskaja mellett részesült.

A dolog genesisét röviden ez. A klenóczyi ev. egyház a múlt tanévben két tanítót szándékozván választani, a többiek között egy Klementisz nevű segédtanítót is meghívott próbára, kiről a nyitrai megyei kir. tanfelügyelő annak idejében azt jelentette hivatalosan, hogy „rajongó panszláv.“ Ezen körülmény tudomására hoztatván Czékus István püspök urnak, ez támaszkodva azon egyetemes egyházi határozatra, mely a panszlavismust canonicus vétségnek nyilvánítja, Klementiszt a választhatóságtól megfosztotta, s egyuttal felhívta Ruthényi Béla esperességi felügyelőt, hogy ezen püspöki tilalomnak a klenóczyi egyházban érvényt szerezzen. Dícséretére legyen mondva az ügybuzgó esperességi felügyelőnek, hogy ezen feladatát bátor határozottsággal és sikeresen megoldotta.

Klementisz ekként kiakolbóltatott tehát Klenóczyról, hanem ezen sorsa a tót nemzetiségi martyrság o'y különös érdemét szerezte meg neki, nevezetesen az ily érdemet méltányolni tudó tiszolczi botrányhős kolompokok előtt, hogy égtek a vágytól, miszerint az elesett áldozatot felemeljék s ujjhuzást kezdjenek az országosan tisztelt hazafias főpappal, Czékus István püspökkel.

Erre a kedvező alkalom nemsokára megjött. A tiszolczi ev. egyház, mintha csak épen azon czélzattól tette volna, a múlt nyáron egy új tanító állomást szervezett, s erre az elszánt legény felügyelőnek, dr. Szamo Daxnernek tagadhatatlanul ügyes intézése mellett, szép csendesen, a nyilvános pályázatot mellőzve, egyenesen Klementiszt választotta meg. A csíny tehát sikerült volna eddig, de hátra volt még a java t. i. a választás esperességi sanctioja. Azonban mi történt? A kishonti ev. főesperes Czéner Pál, a fennálló jogérvényes püspöki tilalom daczára, Klementisz megválasztását megerősíti, híványát aláírja és kiadja. (Valóban, az ilyen eljárás lehetetlennek tűnik fel, s mivel mégis tényleg megtörtént, csodálkozunk kell, hogy az illetékes törvényszék mindaddig késik az egyházi közrend ellen elkövetett ezen merénylet felett ítéletet mondani.)

A mindaddig takargatott csíny, csak most került nyilvánosságra, mint bevégezett tény. Czékus István püspök ur ennek következtében Czéner főesperesnek eljárását törvénytelennek és semmisenek nyilvánítva, felhívta Ruthényi Béla esperességi felügyelőt, hogy Klementiszt a tiszolczi tanítói állomásról közigazgatási uton elmozdítsa. Klementisz erre meghökken, s a dolgot előbb könyörgésre fogta, égre-földre bizonyítva, hogy ő jó hazafi volt és lesz; azonban mindenütt zárt szivekre talált, s az ellene közvetlenül eljáró esperességi felügyelő csak annyit engedett neki, hogy vagy hiteles okmányokkal igazolja hazafiságát záros határidő alatt, vagy pedig hagyja el tiszolczi állomását. Mit volt tehát tennie: visszazarándokolt a honnan jött, s hogy-hogy nem, hiteles igazolványokat hozott a községtől, a szolgabírótól, a főspe-

restől, sőt még — a ki őt eredetileg bevádolta — a nyitrai megyei kir. tanfelügyelőt is. Miután pedig ekként rehabilitálta magát: a jogérvét azt követelte, hogy állomásán meghagyassék. S ugy is történt; azonban nagyobb bizonyosság okáért a böles és előrelátó püspök oly értelmű nyilatkozat aláírását követelte Klementisztől, miszerint a magyar hazának hű fia és a magyar nyelv barátja lesz. Ezen nyilatkozat, vagy ha úgy tetszik reversalis követelése pedig a fennebb jelzett egyetemes egyházi határozatban leli törvényes alapját és semmi más nem tartalmazott, mint a mit bebizonyítani maga Klementisz is igyekezett, s e végből fűző-fához kapkodott. Ha tehát ezen igyekezete őszinte, igaz volt: ugy a kívánt aláírást minden vonakodás nélkül tehette meg, örülve annak, hogy ügye szerencsés befejezést nyert; a tiszolczi ev. egyház pedig ezen tiszán személyes ügyet tudomásul sem véve, nyugodhatott volna babérjain, mert a ki mellett annyira lelkesedett, — most már minden zaklatás nélkül birhatta — Klementisz tanítóját.

Azonban kitűnt, hogy a tiszolczi ev. egyház lázas vezetőinek tulajdonképen nem is Klementisz, hanem inkább csak botrány kellett. Mert ino mi történt? Dr. Szamo Daxner felügyelő egyházi gyűlést tart, melyen a panszláv-mániában szenvedő Maniczával meginterpelláltatván magát, hogy van-e tudomása arról, miszerint Czékus István püspök ur Klementisz tanítót bizonyos reversalis aláírására kényszerítette: részletesen előadja az egész esetet, s kimondja határozatlanul, hogy: „a tiszolczi ev. egyház ezen törvénytelen s az egyház tudta nélkül kieroszakolt reversalist érvénytelennek nyilvánítja, s utasítja az egyházi előjáróságot, hogy ezt hírlap útján is köztudomásra hozza...“ S dictum factum, mindez csakugyan megolvasható a „Národnie Noviny“ múlt évi 190. számában, ilyen aláírás mellett: „Cirkev ev. tisoovska.“ (A tiszolczi ev. egyház.)

Nem akarunk a dologhoz hosszú commentárt fűzni; csak annyit jegyzünk meg, hogy a tiszolczi ev. egyház ezen fellépése püspökével szemben hasonló ahoz, mikor egy rakoncátlan kamasz féktelen dühében, eltorzult arczal s összeszorított ökökkel elébe áll — atyjának. Pfüj! Üsdorító látvány! — S még csak azt kell kiemelnünk, hogy a tiszolczi ev. egyház ezen tiltakozása szerint, a neheztelt reversalis-ban foglalt ezen kötelezés: „Alólírott kötelezem magamat, hogy a magyar haza és nemzet iránt mindenkor igaz hazafias érzelmekkel és hűséggel viseltetem, ellene sem szóval, sem tettel semmit el nem követek, különösen semmiféle panszláv üzemekbe soha sem becsátkozom...“ ezen kötelezés tehát a tiszolczi ev. egyház szeme előtt „törvénytelen“ és „érvénytelen.“ Ellenben — a mi ebből önként következik — Tiszolczon tehát törvényes és érvényes: a magyar hazának még geographiai létezését is tagadni, azt állítva, hogy ezen országot a magyarok csak bitorolják; — törvényes és érvényes: hazafiatlan érzelmekkel és hűlenséggel viseltetni a magyar haza iránt, s halálosan gyűlölni a magyar nemzetet; — törvényes és

érvényes: a panszláv üzemeket az egyház autonómiajának palástja alatt folytatni bátran, Daxneresen!

Különben ne ítéljük el a jámbor tiszolczi ev. egyházat, mert az elítélést inkább azok érdemlik meg, a kik elég lelkiismeretlenek az egyházat ilyen megbélyegző szerepre kárhozthatni, s azt ekként még egy fajgyűlölettől tajtékzó politikai hírlapban, mint a milyen a „Národnie Noviny,“ a nyilvánosság előtt is prostituálni. Bizony elővehetnék már valahára a jobbik eszközt, s hogy nemzetiségi őrvongéseik színtereül az egyházat ne profanálják, megszivellhetnék az egyház Urának Jézusnak ezen szavát (Máté ev. XXI. v. 13.): „Az én (egy)házam imádkozás házának mondatik, ti pedig azt latroknak barlangjokká tettétek.“

Jegyzőkönyv

felvételét a „Gömörmei magyar közművelődési egyesület“ igazgató választmányának Rimaszombatban 1886. évi december hó 18 napján tartott rendes ülésében.

Jelen voltak: Török Bálint elnök, Csider Károly alelnök, Fáy Gusztáv főispán, Hámos László, Hanvay Zoltán, Groó Vilmos egyesületi felügyelő, Abonyi Pál, Baksay István, Bornemisza László, Csizy Miklós, Fábry János, Fáy László, Fáy Gyula, Farkas Ábrahám, Horváth János, Knöpfler Károly, Dr. Lichtschein Adolf, Madarassy Dezső, Sarközy Gyula, ifj. Sütő István, Terhes Pál.

1. Török Bálint elnök üdvözölve a választmány megjelent tagjait, előadja: miszerint a mai tanácskozás tárgyait az egyesület közelebbi évnegyedben kifejtett működéséről előterjesztendő jelentés-, különösen pedig a esetneki, rozsnói, tiszolczi, garami — körök értesítései, illetőleg javaslatai — és a budapesti magyar iskola egyesület által a congressus tárgyában intézett megkeresése — fogják képezni; — egyszersmind utalván egyrészt azon csekély szaporodásra, melyet az egyesület tagjai létszáma egy évnegyed alatt elért, — másfelől a tetemes hátralékra, mely a tagdíjak méltán várható befizetése körül már is mutatkozik: kéri általában a jelenlevőket, különösen a vidéki körök megválasztott és ideiglenes elnökeit, hogy az egyesület nagy horderejű czéljai elérhetésének biztosítása végett, megynék hazafiasan gondolkozó minden lakóját s szent ügy felkarolására buzdítsák, s a még meg nem alakított körök szervezésére minden lehetőt megtenni sziveskedjenek; — ezzel a tanácskozás megnyitottának jelentetvén ki:

2. Olvastattat a következő titkári jelentés: (lásd a „G. K.“ 1. számát.)

A még be nem érkezett gyűjtő-ívekre és mutatkozó tagsági díjhátralékokra nézve: titkár utasított, hogy ezekről mielőbb körönkénti kimutatásokat készítsen, s azokat jelen jegyzőkönyv kapcsán a köröknek küldje ki, utóbbiak elnökei felkérve, miszerint ugy a még kiun levő aláírási ıvek, mint és különösen a tagdíj hátralékok beszédese, nemkülönbön új tagok gyűjtése iránt hathatósan intézkedni, s ebbeli eljárásuk eredményéről már legközelebbi ülésünkön — minden körülmények közt — jelentést tenni sziveskedjenek.

A még meg nem alakult körökben levő hátralékok befizetésének eszközöltetésével központi elnökségünk bizatik meg.

Egyebekben a jelentés tudomásul vétetik.

3. Olvastattat a esetneki kör jelentése, illetőleg javaslata az oitani kisdudoró intézetnek évenként 200 forinttal leendő segélyezése tárgyában.

Tekintettel az egyesület rendelkezési alapjának még most felettébb korlátolt méreire — az ovoda felállításának költségeihez — 1887. évre — választmányunk csak 100 frttal járulhat, mely összeg a közgyűlés jóváhagyásának reményében, s elszámolás terhe mellett, ezennel utalványoztatván, egyesületi pénztárnok felhivatik, hogy ezt felvenkénti előleges részletekben, — a esetneki kör elnökének elismervé-

17. Id. Farkas József . . . 1879-től a mai napig.

A kishonti ág. ev. néptanító-egylet történelmi multja, fentebb elősorolt vezérferfiak vezetése alatt, nevezetes továbbá azért, hogy ők átlátva a néptanító családjának keserves helyzetét, egy oly alap létesítéséről gondoskodtak, melyből özvegyeik s árvaik idővel némi segélyt huzhatnának. — S e végből még 1794-ik évben összetett verejtékes garasakból egy özvegy-árva társaságat alapítottak, mely pénztár legelőször is csak a havonként befizetett garasokból (Mensualis grossos) keletkezett. — Habár ezen pénztár elődeink silány anyagi helyzete miatt kezdetben nehezen fejlődött ugyan, mindazonáltal ezen elvetett mag később oly szépen kezdett fejlődni, támogatva több nemeskeblű pártfogó egyleti tag és egyházak által, hogy utóbbi időkben a kishonti nt. esperesség felügyelete s buzgó pénztárnokai vezetése alatt 3000 frton felüli tőkere nőtt, mely tőkének kamataiból máris több évektől óta tanítói özvegyek és árva gyámolítottak.

A kishonti ág. ev. néptanító történelmi multja nevezetes végtére azért is, hogy ők ugy szeretett magyar hazánk nyelvének művelése, valamint más tudományoknak is továbbképzése czéljából 1842-ik évben egy magyar olvasóegylet alapítva s azt alapszabályokkal ellátva, életbe léptették. Ezen egyleti könyvtár létesítésénél legnagyobb érdemet szerzett magának néhai, t. tudós Lehotkay Gábor, volt rimabányai néptanító s akkori egyleti könyvtárnok, a ki nemcsak a szükséges pénzről, de a magyar klasszikus történelmi könyvek megszerzéséről is példás buzgósággal gondoskodott, s a kishonti tanítói magyar olvasóegyletnek alapját megvetette, a miért is áldva legyen emléke s kegyelettel említtessék neve még az utókorban is.

Ezen, több mint 300 darab, a legkitűnőbb magyar irodalmi férfiakról származott könyvekből összeszerzett könyvtár az 1856-ik év april hó 17-én Rimabányán kiűtött tűz által porrá égve, semmivé lett, — mindazonáltal Molnár Gusztáv rimabányai néptanító, akkori könyvtárnok ernyedetlen fáradozása s ügybuzgalma által ismét felelevenített, ugy annyira, hogy abban jelenleg több mint 500 db különféle tartalmu, de kivált a népnevelési szakba vágó könyv találtatik. (Vége következik.)

pro convento evocati,“ mely szavakból ugy, valamint más adatokból is világosan kiderül, hogy Kishontban a tanítótság még 1765-ik év előtt saját hivatalnokaival bíró testületet képezett.

Noha ezen jegyzőkönyv, melyben a fentemlített adatok olvashatók, még 1765-ik évben néhai Stefanidesz András volt alsó-székelnoki tanító s a testület akkori jegyzője által íratott, az 57. és 164-ik lapon olvasható adatokból világosan kiderül s biztosan kivehető azon körülmény, hogy a kishonti ev. néptanítótság, mint rendezett testület 1786 ik év január hó 26 án Klenóczyon tartott esp. gyűlés alkalmával szerveztetett. — Világosan olvasható az is, hogy ezen esperességi gyűlésre a tanítókat körlevél által meghívta néhai nt. Kollár János volt fűrészi ev. lelkész, s akkori kishonti főesperes, — még pedig tek. Fejes György ugyancsak esperességi felügyelő ajánlatára. — Ezek voltak ime azon nagydídemű s valóban nemesen gondolkozó férfiak, kiknek böles vezetése alatt ezen gyűlésen határozatlanul kimondatott, hogy a kishonti ev. néptanítótság ezután saját maga kebeléből választott hivatalnokai által, s a nt. kishonti ev. esperesség védszárnyai alatt fog kormányoztatni, mi azonnal életbe is lépttetett, a mennyiben ugyanakkor azon gyűlésen a következő tanító-egyleti hivatalnokok, nevezetesen:

Schamorinszky Mihály, volt nyustyai tanító seniornak. Szandányi György, volt ráhói tanító conseniornak. Komjáthy Ádám volt klenóczyi tanító jegyzőnek. Szlabey Sámuel volt tiszolczi tanító szónoknak (Orator) és Felicides János volt kokovai tanító pénztárnoknak választattak meg.

A kishonti ág. ev. néptanítótság ekként megalakulva, saját maga kebeléből választott hivatalnokai vezetése alatt minden évben rendszeren megtartotta egyleti gyűléseit.

Megalakult felejthetetlen emlékezetű II. József császár dícső uralkodása alatt, a ki is átlátván mindazon sérelmeket, a melyeket a protestánsoknak közel 300 év óta szenvednie kellett, az 1781-ik év október 24-én kiadott türelmi parancs következtében a máris sülyedőfélben levő protestáns egyházat a végveszélytől megmentette.

Ezen öröndetes eseményt a kishonti ev. esperesség akkori lelkészei, a buzgó világi férfiakkal együtt, azzal akarván megörökíteni, hogy a népet a vallásszeretet és közműveltség mennél nagyobb fokára emeljék, az esperesség kebelében létező iskolák jól szervezése által a protestáns

vallást egy erős és szilárd alapra fektetni tüzték ki czélul. — Átlátták ők azt, hogy ez csakis az iskolában működő értelmű, hivatásukat szívőkön hordó tanítók által érhető el, — átlátták ők azt már az akkori időkben is, hogy az iskolában működő tanítónak, a sok kötelesség teljesítése mellett, a társas életben némi jogának is kell lennie. Átlátták, hogy az esperességben működő tanítók az esperességi testületnek egyik kiegészítő részei azért, őket nem alárendelni, de szellemileg magokhoz emelni igyekeztek. — Átlátták, hogy a keresztény szeretet szülte kölesönös türelemből s együttes működésből ugy az egyházra, valamint a vallásra is csak haszon áradhat, — a kishonti ág. ev. néptanítóknak egyletté való megalakulását lehetővé tették. — Áldott legyen emlékezetük!

Elődeink által megalapított kishonti ág. ev. néptanító-egylet történelmi multja tehát igen nevezetes már csak azért is: hogy ők már 100 év előtt belátták a társadalmi egyesülés szükségességét. Belátták, hogy magasztos eszmék s nehéz és nagy dolgok keresztülvitelére összesített erők szükségesek, s ennek alapján „Principia Socialia“ című alapszabályok nyomán (melyek örök emlékül az egyleti levéltárban őriztetnek) rendes egyletté megalakulva, hivatalnokait megválasztva, folytatták egyleti működésüket.

A kishonti ág. ev. néptanító-egyletnek 1786-ik évben történt megalakulása óta vezérferfiak s az akkori elnevezés szerint seniorai a következők voltak:

1. Schamorinszky Mihály 1786—1787-ig.
2. Stefanidesz András . . . 1787—1802-ig.
3. Lévy János . . . 1802—1807-ig.
4. Drodzik János . . . 1807—1823-ig.
5. Urbanecz István . . . 1823—1836-ig.
6. Reguly János . . . 1836—1845-ig.
7. Szlopovszky György . . . 1845—1856-ig.
8. Balázs Pál . . . 1856—1862-ig.
9. Molnár Gusztáv . . . 1862—1868-ig.
10. Dianiska Gáspár . . . 1868—1869-ig.
11. Vansza György . . . 1869—1870-ig.
12. Laurency Dániel . . . 1870—1872-ig.
13. Tóth János . . . 1872—1873-ig.
14. Banezik Pál . . . 1873—1874-ig.
15. Kubányi Rudolf . . . 1874—1877-ig.
16. Húvössy Mátyás . . . 1877—1879-ig.

nyére fizesse ki, helyezze kiadásba, s annak idején számolja el.

Többi részében a jelentés meglehetősen véteket tudomásul, s titkár utasítatik, hogy az egyesület vidéki köreinek működéséről táblázatos kimutatást készítvén, azt a közelebbi közgyűlésen mutassa be.

4. Olvástatt a roznói kör elnökének jelentése, melyben előadva a kör működésének főbb mozzanatait, kéri, hogy a központi pénztárba nem tagsági díj ezimben beüldött 116 frt 54 kr. a kör részére utalványoztassék vissza.

Eltekintve attól, hogy a roznói kör pénztárnokának folyó évi július hó 25. napjától kelt számadásában tagsági díjon kívüli 116 frt 54 kros tét-el elő nem fordul, — hogy a beküldött 259 frt 54 krból a kért összeg levonása után csak 143 frt maradna, mely a kör által rendes és pártoló tagsági díj ezimben beszédelt 274 frt 87 kr $\frac{2}{3}$ részével arányban nem áll: a kérelem azon okból sem teljesíthető, mert a mellett, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvének — hivatkozott — 10. pontjában foglalt határozat csak a jövőre lehet irányadó — a visszaadandó kért összeget az ugyancsak közgyűlésileg megállapított költségvetés keretének felbontása nélkül már kiutalványozni sem lehet, és pedig annál kevésbé, mivel az említett jegyzőkönyv értelmében a körök által beküldött összegek részben tőkésítve lettek, — 14. pontja szerint pedig a roznói kör szükségletei ezimben 150 frt lett megszavazva.

A roznói kör azon elhatározása, hogy működését Sebespatakra is kiterjeszti, jóváhagyatván, erről a esetneki kör választmányára tudomásul vétel végett szintén értesítendő lesz.

A jelentés többi része öröndetes tudomásul vétetik. 5. Olvástatt a garami kör jelentése, illetőleg előterjesztése.

A garami kör működéséről adott jelentést általában, s különösen a kör tagjainak buzgalmit, mellyel tagsági kötelezettségeiket — kivétel nélkül — akként teljesítették, hogy méltán érdemelnek elismerést: választmányunk örömmel veszi tudomásul.

6. A garami kör választmányára kérelmet illetőleg, miszerint a „Vlast a Svet“ című hírlap részére 30 példányban — kiosztás végett — megrendeltesék.

Süteo István és Hanvay Zoltán irak indítványára, Fáy Gusztáv ur ő méltósága kezdeményezése folytán, hogy e megrendelés nagyobb mérvű s költsége fedezhető legyen, Fáy Gusztáv főispán ur 10 frt, Hanvay Zoltán 10 frt, Fáy László 5 frt, Fáy Gyula 5 frt, Bornemisza László 5 frt, Farkas Abraham 5 frt, Török Bálint 5 frt, Knöfler Károly 5 frt, Csider Károly 5 frt, Abonyi Pál 5 frt, Madarassy Dezső 5 frt, Horváth János 5 frt, Hámos László 5 frt, Dr. Lichtschein Adolf 5 frt, Süteo István 5 frt, Sárközy Gyula 3 frt, összesen: 83 forintot ajánlván fel.

a hazafias ügy érdekében hozott emez újabb áldozat emléket választmányunk jegyzőkönyvével kívánja megörökíteni, s midőn az adományért őszintén halás köszönet mond, ez elismerésnek hírlapi közzétételét határozza el, egyuttal a begyűlt nyolcvannyel (88) frtot Groó Vilmos egyesületi felügyelőnek oly kérdéssel adja át, hogy azt a „Vlast a Svet“ című hírlap megrendelésére fordítván, a példányokat a vidéki körök által megbízhatóknak ismert egyének részére elküldeni, s erről választmányunkat, már közelebbre ülesünkön értesíteni sziveskedjék.

Ifj. Süteo István ur indítványához képest pedig a körök felhívattak, hogy eme, hetenkint egyszer, tótyleven megjelenő képes lapot saját hatáskörükben és költségvetésük keretén belül pártolják, a szükséghez képest beszerezni és terjeszteni igyekezzenek.

7. Olvástatt a tiszolci kör pártoló javaslata ifj. Járossy Endre elemi nép- és alsófoku ipariskola igazgató kérelme tárgyában.

A tiszolci alsófoku ipariskola szegény sorsu növendékeinek szükséges magyar olvasó és gyakorló könyvekkel leendő ellátása ezéjjából harmincz (30) forint utalványoztatván, Dapsy József egyesületi pénztárnok felhívattik, hogy ezen összeget Groó V. egyesületi felügyelő ur kezéhez elismervényre fizesse ki, tegye kiadásba* és szokottan számolja el.

Nevezett igazgató ur abbéli kérelme azonban, hogy a már kiosztott könyvek 21 frt 80 krnyi ára egyesületünk pénztára által kifizetessék, nem teljesíthető, mert e tétel költségelírányzatunkban, különösen eddigi bevételeinkben, fedeztetett nem talál.

8. Olvástatt a budapesti magyar iskola-egyesület átirata az 1887. évi április hó 11. 12. napjára kitűzött congressusra küldendő képviselői megválasztása tárgyában.

Mivel a képviseltes — ez idő szerint — csak önkényes vállalkozás útján volna lehető a nélkül, hogy ezzel pénztárunk terheltesék; ez ügy elintézése közelebbi ülésünkre hagyatik fenn, mely ideig az egyesület tagjai közül ajánlkozók elnökünknek jelentkezhettek.

Ezel a napirend kimerítettvén, elnök a jelen voltak tartó figyelméért köszönetet mondva — az ülést berekesztette s feloszlatta.

Hitelesítette: **Groó Vilmos.** Jegyzette: **Süteo István.** Szabó Lajos, egyes. titkár.

Közgazdászati.

Értesítés.

A ménesikók vásárlására vonatkozó miniszteri rendeletre hator vagyok a gazdaközönség figyelmét felhívni, miszerint azon mén-tulajdonosok, illetve községek, hol egy helyen legalább 4 db szabályos testalku ménesikó van s azokat az államnak eladni kívánják, ebbeli szándékukat f. é. február hó 10-éig a nm. földművelési miniszteriumnál 50 kros bélyeggel ellátott kérvény által jelentsék be.

P.-Apáti, 1887. január 13.

Vajda Gyula, gazd. egyt. titkár.

„The Gresham“ életbiztosító-társaság Londonban. Ezen társaságnak az 1886. év június hó 30-án letelt 38-ik üléstévére szóló jelentése, mely az 1886. december 20-án megtartott rendes közgyűlésen a részvényeseknek bemutatott, már megjelent. Ez évi jelentés főbb körvonalaiban a következő adatokat szolgáltatja. A lefolyt év eredménye kiválóan kedvező. Ez év folyama alatt 6594 biztosítási ajánlat több mint 61.584,975 frank értékben lett a társaságnál benyújtva, melyekből 5889 ajánlat több mint 52.828.975 frank értékben fogadtatott el, melyekért a megfelelő számú kötvények tényleg ki is állítottak. A visszbiztosításokért fizetett összeg levonása után a díjbevétel frk 14.562,065-10 Cts-ra ragott, mely összegben a frk 1.898,095 10

Cts tevő első évi díjak befoglaltatnak. A kamatszámoló mérlege frk 3.996,136-05 Cts tett, és a díjbevételhez csatolva, a társaság évi jövedelmét frk 18.558,201-15 Cts-ra emelte. Az év folyamán a társaság által életbiztosítási kötvények után kifizetett utalványozott összeg frk 7.478.425-— rugtak. A kihazasítási- s vegyes biztosítási szerződésekből eredő már esedékes követelések, frk 2.369,470-43 Cts-ot tettek. Kötvények visszavásárlásáért frk 996,826-98 Cts. lett kiadva. A szerződések pontos betartását garantáló biztosítási tőke frk 3.491.157-19 Cts-al emelkedett. — Az üzlet végén a társaság eszelekvő vagyona frk 94.408,165-62. Tőkeelhelyezés: frk 2.083,296-67 a brütt kormány értékeiben, frk 1.220.697-92 az indiai és gyarmat kormány értékeiben, frk 15.052,543-02 idegen állami értékekben, frk 3.765,076-98 garantált és elsőbbségi vasuti részvényekben, frk 34.064,609-17 vasuti- és más kötelevekben, frk 14.706.825 ingatlanokban, ideértve a társaság budapesti és bécsi házait, frk 10.005.205-20 jelzálogokban, és különféle értékekben frk 13.439,911-66 Cts.

Felhívás

a gömörmezei magyar közművelődési egyesület elnökétől.

2. sz. — Egyesületünk általában ismert feladatai csak úgy oldhatók meg sikeresen, ha folytonos érdeklődéssel kísértetve a közönség részéről is, erkölcsi és anyagi támogatásban részesülünk.

A nehéz anyagi viszonyok mellett azonban alig remélhető, hogy közönségünk tagjai egyesületünkbe lépéssel tömegesen adjanak ez érdeklődésnek kifejezést, — ellenben szívesen hoznak áldozatot, ha arra előttük is kellemes alkalom nyílik.

Ily alkalom a farsangi idény, melyen át — a helyi viszonyokhoz képest rendezendő — társas összejövetelek, nyilvános mulatságok folytán egyesületünk törekvései közt nemcsak anyagilag támogatathatnák, de — a mire fő súlyt fektet — mindig tágabb és tágabb körben népszerűsítetve, esak-hamar egy nagy testületé forrhatának általa mindazon hazafiak és houleányok, kik magyar hazájukat, mint egykor a vész közepett, ma is törhetlenül szeretik.

T. (ezimzett) bizonyára azok közé tartozik, kik hazafiai kötelezettségeiket minden körülmények közt örömmel teljesítik. — E meggyőződés alapján bizodalommal keresem fel az iránt, hogy vidékén — a jelen vigalmi-idény alatt — ismert hazafias tevékenységével egyesületünk javára mulatságok rendezését eszközölje, s ezek által törekvéseinkben miniket támogatni sziveskedjék.

Rimaszombatban, 1887. évi január 12.

Török Bálint, s. k. elnök.

(E felhívást — mert megtörténhetett, hogy a széküldő tévedése, avagy tájékozatlansága miatt, nem juthatott el mindazokhoz, kik az ohajtott mozgalom sikerét örömmel mozdítanak elő — közzé tessük azon reményben, hogy közönségünk befolyásos és tevékeny tagjai közt viszhangra talál.)

Hírek és vegyesek.

Eljegyzés. Stech Kálmán helybeli tekintélyes kereskedő folyó hó 11-én váltott jegyet Bakস্য Matild kisasszonnyal, Bakস্য József helybeli kedvelt kereskedő szép és művelt leányával. Áldás kísérje frigyöket.

Gyászír. Egy ifju, reményteljes élet szünt meg e hó 11-ik napján, Osgyában, luznai és regliezei báró Luzzenszky Károly elhunytával, ki hosszas szenvedés után zárta le örök álmra szeméit. Miről a mélyen sujtott család által következő gyászjelentés adatott ki: Luznai és Regliezei báró Luzzenszky Henrik es. kir. kamarás s sz. á. lovassági százados, — és neje szül. Thavon Karolina, — Irma. Henrik és István legmélyebb fájdalommal jelentik forrón szeretett fiuk és testvérük báró Luzzenszky Károlynak élete 21-ik évében, hosszas szenvedés- és a halotti szentségek ájtatos felvétele után folyó hó 11-én, esti fél 8 óraker történt gyászos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 14-én, délutáni fél 3 óraker fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint Osgyában örök nyugalomra tétetni. Az eszgesztelő szentmiseáldozat pedig folyó hó 15-én, reggeli 10 óraker fog az itteni templomban a Mindenhatóknak bemutatni, Áldás és béke lengjen porain!

Halálozás. Magyar László, helybeli tekintélyes iparos folyó hó 11-én, hosszas szenvedés után meghalt. — Temetése, városunk polgárságának őszinte részvéte mellett, folyó hó 12-én délután volt. — Nyugodjék békében.

A rimaszombati polgári olvasókör ez idei közgyűlését folyó hó 9-én tartotta meg saját helyiségében szép számmal összegyűlt tagok részvétele mellett, mely alkalommal elnökké Eva János, pénztárnokká Szabó János és jegyzővé Főris Ferenc választattak meg egyhangulag, — választott még ezenkívül egy 12 tagból álló választmány is. A közgyűlés ezuttal elhatározta, hogy a polgári olvasókör 25 éves fennállásának jubileumát márczius 15-én fogja megtartani. — A részletes program kidolgozásával a választmány bízott meg.

Hány évek az európai fejedelmek? E kérdésre a „Gothai Almanach“ következőkben ad feleletet: Vilmos német császár és porosz király 89-, a pápa 76-, III. Vilmos németalföldi király 69-, III. Károly monakói herceg 68-, Viktória angol királynő 67-, a mi uralkodónk 56-, Lipót belga király 51-, I. Lajos portugáliai király 48-, Károly román király 47-, Abdul Hamid török szultán 44-, Humberto olasz király 42-, III. Sándor czár 41-, I. György görög király 41-, Milán szerb király 32-, XIII. Alfonz spanyol király pedig nem egészen fél éves.

Tizenöt ezer krajczárt gyűjtöttek Szepsi-Szentgyörgyön Bogdán Mariska és Zathureczky Janka kisasszonyok az erdelyi magyar közművelődési-egyesület részére. Az általuk nyitott aláírási iven a nők arra kötelezték magukat, hogy ez éven át minden nap egy krajczárral adoznak a czérra. — Kötségtelen, hogy Gömör-megye lelkes honleányai közt, kik nemcsak szellemi és külső bájjaikról, de öltözökeik díszéről is országszerte híresek, — hasonló kezdeményezés folytán a mi egyesületünk szintén tetemes gyűjessel volna támogatható.

Furcsaság. Az egyszeri hajdu azt hitte magáról, hogy a harangöntéshez is ért. Hanem ez régen lehetett, ha ugyan igaz volt, ma már csak mint csipős közmondást használjuk. És mégis (oh te vagy oka, te felreértett iparszabadság!) a harangöntés tudomány (a szakértelem) — bakokat lö ma is. — Ez történt megyénkben egy iparhatósággal, mely közelebb egy bádogos iparos tanonez munkájának megbírálásához kiküldött egy kovácsot és egy — sűtőt,

egy eszmadia ipar tanulojához pedig egy kereskedőt és egy — borbélyt. Mulatságos lenne, ha nem következne belőle a nagyon komoly tanulság, hogy az ipartörvény végrehajtása körüli kötelességek teljesítése bizony szigorubb is lehetne ott, a hol ez eset megtörtént. — A ki ebben kételkednék, annak nevekkel is szolgálhat e közlemény beküldője.

Képesítettég. A megyénk területén működő sokféle erkölcsi társulatok egyikének benső életét jellemzően világítja meg a következő — megtörtént — eset. — A közgyűlést vezető elnök ugyanis, midőn a választmány megalakítása került napirendre, felszólt; „Tisztelt közgyűlés! Egy alázatos indítványom volna! (Halljuk, halljuk) Nem méltóztatának szavazatukat olyan választmányi tagokrá adni, mint a mult évek között egy néhányan valának. (Általános fészkelődés a jelöltek sorában). Hanem olyanokra, kik tiz meghívás után legalább egyszer előjönnek a választmányi ülésre; meg olyanokra kérem szépen, a kik, ha elibük adunk valamit, azt meg is tudják rágni.“ (Éljen) Meg is választott azután többek közt egy olyan is, a ki még tagsági kötelezettségének sem tett eleget. Habeant sibi; — de mie hir valódiságaért tudósítónkra hártjuk a felelőséget.

Praktikus találmány. Fővárosi levelezőnk írja: Várady Bela előkelő budapesti uri divat és fehérmű kereskedő egy ép oly ezélszerű mint genialis találmányra nyert Európa összes államaiban kizárólagos szabadalmat. Mindenkik tudja, mennyi bajt és kellemetlenségeket okoznak a férfi ingeken a gomblyukak. A baj és kellemetlenség ott kezdődik, mikor a gombokat bele akarjuk tenni a keményített ingbe, mely alkalommal majd a körünk szakad le, mikor pedig az inget felvesszük, a gombok nyomása fájdalmat okoz a mellnek. De mindezeket fölülmulja az a bosszantó körülmény, hogy rövid idő alatt a legfinomabb inget is tönkre teszik a szakadozó gomblyukak, melyeket még javítani sem lehet. Ilyenkor a gombok kiesnek és az ing nyitva áll, a mi bizonyára senkinek sem lehet kellemes. Mind e bajokon Várady találmánya rendkívül leleményes módon segít és pedig az által, hogy a gomblyukak az ingekből elmaradnak és az ing szabása a gombokat teljesen fölöslegessé teszi. Az ily szabásu ing, melyet ugy gallerral mint annélkül készítenek, jobban össze áll, mint ha ingomb tartaná, tehát jobban megóv a meghüléstől is, a gombokkal való bajlódást kizárja és ez ingek természetesen tartósabbak és elegánsabbak is amazoknál, áruk pedig ugyanaz, Budapesten a nevezett czég rövid idő alatt több mint 2000 ily inget adott el, a főváros elite-bálainak rendezőségei szintén ez ingeket fogadták el és előre látható, hogy e praktikus ujdonsg a fehérmű-gyártás terén feltűnést fog kelteni.

Thea-estély. A rimaszombati és vidéke jótékony nőegyesület a folyó hó 11-ére tervezett, de közbejött akadályok miatt elhalasztott, táncvizsgálommal összekötött jótékony theaestélyt folyó évi február hó 20-án tartja meg a „Három rózsza“ dísztermében. — Hideg étkekről és italokról a választmány gondoskodand s ezek előre kiszabott, tetemesen mérsékelt árakon fognak az estélyen elárulni. — Előre is felhívjuk a t. közönség figyelmét ezen jótékony czélú táncmulatságra, a melyen való megjelenés által olcsó áron (belepti díj 50 kr.) kettős czélunk áldozunk, kielégíthetjük mulatási vágyunkat s hozzájárulunk egy nemes czél felvirágoztatásához illetve gyarapításához.

A klenóczi olvasó-kör — mint közelebbi számunkban jeleztük, — e hó 9-én csakugyan megnyitott, még pedig olyan sikerült ünnepélyességgel, s az érdeklődők oly szép számú részvetele mellett, hogy arra az olvasó-kör megalakító méltán büszké lehetnek. — Ünnepély után kedélyes, egészen családias multság következett, fűszerezve az „áldomás“ elmaradhatlan tényezőivel és tánczczal, melynek végét csak a másodnap reggele hozta meg. — A közelebbi részletekre jövő számunkban — ezuttal későn érkező, — még visszatérünk.

Farsangi hírek. A helybeli polgári olvasó-kör, s a tornallyai énekkar ma, e hó 16-án tar'ja táncvizigalmát, mindkettő saját könyvtára javára. Mindkettőt ajánljuk mulatni vágyó-, különösen az előbbi helybeli közönségünk figyelmébe, már csak azért is, mert e nem épen hosszú farsangon át, a mint tudjuk, városunkban, a mult évekhez képest, igen kevés táncmultság fog rendeztetni. — Tamásfalán — mint az előző közelebbi években — szintén fog nyilvános táncmultság rendeztetni és pedig valószínűleg kettő. Az egyik, melynek tiszta jövedelme felében a községi kisedodova felsegélésére, felében pedig a megyei magyar közművelődési egyesület pénztárának gyarapítására lesz fordítva — e hó 30-ik napján fog megtartani, — Mindkét jótékony czél megérdemli, hogy a rendezők, Andrik Sámuel bíró és Szijgyártó István körjegyző ur hazafias buzgalmit városunk közönsége is — vigalomban leendő részvételével — méltányolja. A másik multság napja még nincs megállapítva, csak annyit tudunk, hogy tiszta jövedelme a helybeli ág. ev. leányiskolának fog átadatni. Hogy e jövedelem minél nagyobb legyen, őszintén ohajttuk. — A rimaszombati iparos segédek önképző és segélyző egylete szintén megtartja szokásos téli táncvizigalmát f. évi február hó 6-ik napján. Ugy értesülünk, hogy a rendezőség minden törekvése oda irányul, hogy e táncvizigalmán kedves vendégeinek kellemes estét szerezzen. E vigalomban csak annyiban lesz zártkörű, hogy a meghívók névre szólnak. Felhatalmaztunk annak kijelentésére, hogy a kik meghívóra igényt tartanak, s esetleg — tévedésből — ilyet nem kapnának, ezzel Szentgyörgyi Pál alelnök (az egylet helyiségében naponta este 7—8-ig) szívesen szolgál. Jóra törekvő iparos segédeink egyletének multságát t. közönségünk szives pártolásába ajánljuk.

Hivatalos közlemények.

Gömörmege alispánjától.
Hirdetmény.

351. sz. — A vízjogról szóló 1885-ik évi XXIII. t. cz. 18. § a értelmében, minden már létező vízi-mű és vízhasználat, a vízi könyvbe bevezetendő lévén; a törvény 189. §-a alapján és rendelkezéséhez képest, Gömör s Kishont t. e. vármegye területén fennálló vízi-művek és vízhasználati jogosítványok tulajdonosai, ezennel felhivatnak, hogy jelen hirdetmény keltétől számított **négy hó** alatt, vagyis **folyó 1887-ik évi május hó 8-ig bezárólag**, a jogosítványaikra vonatkozó engedélyt Rimaszombatban a megyei alispáni hivatalnál mutassák be vagy igazolják, hogy vízi műveik a törvény életbe léptétől, vagy is az 1886-ik évi január hó 1-től visszafelé számított 20 év óta fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértének és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találtattak volna, ellenkező esetben a jogosítványok továbbra fennállóknak nem fognak tekinteni.

Kelt Rimaszombatban, az 1887-ik évi január hó 7-én.

Bornemisza László, alispán.

Szepesmegye alispáni hivatalától.

11621. sz. — Tekintetes alispáni hivatal! A megye némely községeiben terjedni kezdő kolera járvány további terjedésének megállítására céljából, a központi járvány bizottság az országos vásároknak tartását a megye területén további intézkedésig beállította. — Miről a tekintetes alispáni hivatalt közhírre tétel végett értesíteni szerencsém van.

Löcsén, 1886. évi december hó 17-én.

Korponay Ágoston, s. k. alispán.

Szerkesztői üzenetek.

K. Az egyik tárczába került. A másik jönni fog. A melegített levelet nem találhattuk.

Sz. M. A tiszlezi botrányra még sort kerítünk — — — talán. Most nem használhattuk fel.

Piaczi árak: Rimaszombat, 1887. január hó 15-én tartott heti vásár alkalmával a gabonaművek és kapásnövények következőleg jegyeztettek:

	mmásánként	hektoliterenként
Buza	8.30—8.50	6.25—6.65
Feles	5.80—6.—	4.40—4.50
Rozs	5.80—6.—	4.40—4.50
Arpa	5.80—6.—	3.65—3.75
Zab	4.80—5.—	2.35—2.55
Kukoreza	4.80—5.—	3.60—3.75
Krumpli		1.25—1.30.
Széna	3.—	
Szalma	2.—	
Alom-szalma	1.80	
Zsúp	2.—	

Felelős szerkesztő: **RÁBELY MIKLÓS.**

Magán-hirdetések.

Tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy nálam folyó évi február 1-től olesó és izletes

ebéd és vacsora

kapható. — Havi kosztosok úgy a háznál, mint a házon kívül jutányosan elfogadtatnak. — Az ételek tisztasága és jóságáról kezeskedem. — Tisztelettel

Özv. kraetschmár Lipótné.

Rimaszombat, pokorági-utca 12.

Három egészen új, masszív tölgyfából készült

ruhamangorló

eladó. Hol? megmondja e lap kiadója.

Farsangi idényre.

Van szerencsém Rimaszombat város és vidékének mélyen tisztelt közönségét tisztelettel kiértesíteni, miszerint nálam **menyaszonyi-, lakadalmi- és báli-csokrok** mindenkor izlésesen összeállítva, jutányos áron kaphatók.

Vidéki megrendeléseknél kérem a név és lakhely (utolsó postával) tiszta és olvasható kiírása mellett az **árt** és a **szállítás módját, érkezési időt** meghatározni, hogy az elküldésnél akadály ne történjék.

Megrendelések, a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett pontosan és kívánság szerint teljesítenek. — Számos megrendelésért esdve, maradtam a nagyérdemű közönség kiváló tisztelője

Rimaszombat, 1887. január hó 6.

WIKOUKAL HENRIK,
városi műkertész.

Meghívás.

„A nagyroczei kölesönös segélyszövetkezet“ az alapszabályaiban kitűzött ügyek elintézése céljából **f. évi február 2-án délután 2 órakor** tulajdon helyiségében tartandó

rendes közgyűlésre

a szövetkezet összes jogosított tagjait tisztelettel meghívja.

N.-Röczén, 1887. január hó 9.

Hlavács Sámuel, igazg. elnök.

SPURIUSZ JÓZSEF

okleveles gazdasági gépész, gép- és épületlakatos,

Rimaszombatban, kispást-utca, saját ház.

Ajánlja szolgálatát bárminő rendszerű **gőzgépek, eséplőgépek**, ugyszintén **járgány-hajtásu** vagy **kézi eséplőgépek** és egyéb **mezőgazdasági gépek** és **eszközök** javítása, átigazítása, felállítása és kezelésére, valamint **gőzkazánok** tüzelőszekrényének **ujbóli betételét, kijavítását**, ugyszintén **forresövek** kiigazítását, berakását és megtoldását, — a **eséplőműszerkezet ujbóli kijavítását** jótállás mellett elvállalja és jutányos áron teljesíti.

Közvetit mindenféle mezőgazdasági gépek eladását.

Épületi lakatos-munkákra — nagyobb szabásuakra is — vállalkozik, alku-egyezmény és esetleges százalék-engedmény mellett.

Öt év óta fennálló üzlete és jó hírneve kellő biztositékot nyújt megbízhatósága felől.

Hirdetmény.

332. sz. — Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbírósg 3537. számú végzése által **Urda János (dekrét)** javára **Greta Mátyás és Mária** ellen 326 ft 21 kr. tőke, s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 310 ft-ra becsült lábasjóságok és juhból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak. Mely árverésnek a 3637. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Kokova község házában leendő eszközésére 1887. január hó 21-ik napjának, délelőtti 10 óra határidőül kitézetik, és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak. — Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Rimaszombat, 1887. évi január hó 8. napján.

Draskovich, kir. bir. végrehajtó.

Egy jó karban levő

Zongora

hely szüke miatt igen jutányosan eladó. Hol? — megmondja a kiadóhivatal, hova az esetleges kérdések intézendők.

Hirdetmény.

Tornallya város közvetlen közelében fekvő, újból kiépítendő, **Hámos Antal tulajdonát tevő** Sajóvízi 4 örlő kövel, 2 kender törővel s egy kásaörlőkövel ellátott

malom,

a hozzá tartozó lakház, kert, s réttel együtt **1887. évi ápril 24-ik napjától** számítva hat egymásután következő évre haszonbérbe — esetleg örök áron is eladó.

Ugyanazért felhivatnak, a haszonbérbeni, illetve venni szándékozók, hogy az ez iránybani ajánlataikat Tornallyára — vagy a tulajdonoshoz, vagy alólírott ügyvédhez, kiknél a feltételek bármikor megtekinthetők, — legkésőbb **1887. évi márczius hó 15-ik napjáig** adják be.

Egyidejűleg pedig, menyiben a jelzett vízi malom újból kiépítése céloztatik, felhivatnak az építkezésre vállalkozók is, hogy erre vonatkozó terveiket, illetve a felmutatandó tervezet szerinti költségvetést szintén s fentnevezetteknel **1887. évi február hó 15-eig** nyujtsák be.

Tornallyán, 1887. évi január hó 6.

KOVÁCS MIKLÓS, ügyvéd.

Hirdetmény.

340. sz. — Alólirt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közzé teszi, hogy a Nagyroczei kir. járásbírósgnak 1886. évi 2897. számú végzésével **Bárdosy Pál** ügyvéd által képviselt **Korda Mátyás** felperes részére **Pixa Károly** Pohorellai lakos alperes ellen 61 ft 68 kr. követelés s járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől le és felülfoglalt ingóságokra a fentidézett kir. járásbírósgnak 2948. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak leendő megtartására határidőül 1887. évi január hó 29-ik napjának d. e. 9 órája Pohorellán alperes lakásán kitézetik, a mikor a bíróság le és felülfoglalt 500 ft-ra becsült 269 sorsz. a fekvő telekkönyvvel szemben ház és tartozékaiából alperes illetősége mint ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett — szükség esetén becsáron alól is eladatni fognak. Felhivatnak mindazok — kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, s menyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna, és az a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyroczen, 1887. évi január hó 9-én.

Ecseghy József, kir. bir. végrehajtó

Farsangi divattudósítás.

Van szerencsém Rimaszombat és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy a közeledő farsangi idény alkalmára, raktáramat a legujabb és a legjobb izlésnek megfelelő árukkal dúsan felszereltem, ugymint

RUHAKELMÉK

Cachemier, Creppe, Atlasz, Tarlatan, Moll, Foulard és Atlasz-Szatén a legujabb színben. Továbbá: Oriental-Tüll, Spanyol- és Guipair-Csipkekelmék és a legujabb áttört Szürach-Brocát különféle színben.

DÚS VÁLASZTÉK

Oriental-Tüll, Csipke és Volanból különféle szélességben 5 centimeterőtől 120 centimeterig. Továbbá; Guipir-, Spanyol-, Valancé- és Bretton-Csipkek, Rüscek, Gombok, Atlasz- és Ottoman-Szalagok, Báli-belépők, Legyezők, Zsenilia- és Csipke-kendők, a legjobb minőségű karlsbadi. Clacé-Keztyük, sima és himzett Selyem-Keztyük minden színben és hosszúságban.

Nagy raktár a legjobb minőségű Barta-féle Vállfűzők (Mieder) minden szín- és nagyságban.

Urak részére különféle minőségű fekete Peruvien és Dosking-Szövet szalon-öltönyökre, melyet a legujabb divat szerint, előkelőbb körökben elismert szabóm által pontosan elkészítettek. — Továbbá: Ing. Ing-Gallér, Kézélő, Keztyű és Nyakkendő dús választékban.

Midőn a nagyérdemű közönség további pártfogását kérem, törekedni fogok, hogy azt pontos kiszolgálással kiérdemljem.

Kiváló tisztelettel

LANDAU A. FIA.

Vidéki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek.